

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERȚIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscrise nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Învierea Domnului

Astăzi, toți creștinii dreptcredin-
cioși din Biserica sobornicească a Ră-
săritului, cuprinși de mare bucurie prăz-
nuiesc cea mai mare, cea mai sfântă
sărbătoare din toate câte le are Bise-
rica creștină, așezată de Domnul No-
stru Iisus Christos, sărbătoarea Paști-
lor, sau a Învierii Fiului lui Dumne-
zeu din morți. Deaceia ne-am pregă-
tit timp de 7 săptămâni prin post și
înfrânare, prin primirea sfintei taine a
pocăinții și a cuminecăturii, prin stă-
pânirea dela fapte urâte și neplăcute
lui D-zeu, prin rugăciuni ce-am ridi-
cat în toată ziua, cum se cuvenea u-
nor adevărați ucenici ai lui Iisus Chri-
stos — pentruca să ne învrednicim de
această mare și sfântă zi. Vedem bine,
că ea nici nu se ține ziua, ca alte săr-
bători, fără trebuie în puterea nopții
să ne ridicăm din somn și asemenea
femeilor mironosițe, dis de dimineață,
alergăm cărduri-cărduri către sfântul
locaș dumnezeesc, care este casa de
rugăciune a lui D-zeu.

Când auzim în toiul nopții gla-
sul clopotelor, ni-să pare că ceva ne

mișcă sufletul nostru mai tare, mai a-
dânc, ca altădată și o putere tainică
neînțeleasă ne împinge — par'că fără
să ne dăm seama — să urcăm calea
cătră Biserica.

Pentruce? Pentrucă astăzi este
praznicul praznicelor, ziua care a fă-
cut'o Domnul ca să ne bucurăm în-
trânsa. „Ziua învierii, popoarelor să
ne luminăm! Paștile Domnului, Pa-
știle că din moarte la viață și de pe
pământ la ceriu Christos Dumnezeu
ne-a trecut pre noi, cei ce cântăm de
biruință“. Așa cântă sfânta maica no-
astră Biserica în sfintele cântări, cari
și ele sunt astăzi mai înălțătoare, mai
vesele, ca și din ele să se vază, că
ziua de Paști să deosebește de toate
celelalte zile din an.

Da, zi de bucurie este aceasta pentru
noi, pentrucă prin petrecerea Sa în mor-
mânt și prin învierea Sa Domnul nostru
Iisus Christos, ne-a rescumpărat de
sub jugul păcatului, în care a zăcut
întreg neamul omenesc timp de 5000
de ani, adecă dela Adam și până la
la Iisus. Atâta vreme este după datele
cuprinse în sfintele Cărți ale Vechiu-
lui Testament dela vechiul Adam stră-

moșul întregului neam omenesc, până
la Iisus Christos, noul Adam. Adam
cel dintâi neascultând porunca lui Dzeu
și mândrindu-se a voit să se facă ase-
menea lui D-zeu, s'a răsvrătit împo-
triva lui D-zeu, pentru ceeace D-zeu
l'a pedepsit, căci orice călcare de po-
rncă ori lege să pedepsește. Pe-
deapsa lui a trecut și a apăsă și a-
supra celorlalți oameni, cari s'au tras
din Adam, cari sunt toate popoarele
de pe pământ. Trebuia ceva făcut, ca
D-zeu să-și întoarcă fața sa iară cătră
oamenii cei pedepsiți, să ajungem iară
să fim fii adevărați și să-L putem ru-
ga iară, ca pe Tatăl nostru, cum fiii
roagă pe tatăl cel după trup și-i a-
scultă pe ei.

Om nu putea să împace pe Du-
mnezeu, trebuia să fie Dumnezeu a-
cela, care luând asupra sa toate fără-
delegile omenești, să se jertfească pen-
tru izbăvirea și mântuirea oamenilor.
Insuși Fiul lui D-zeu, a suferit pe-
deapsa, patimile și chinurile cele mai
grele depe cruce pentruca să ne ridi-
ce pre noi din noroiul păcatelor,
pentruca să ne treacă din moarte la
viață, de pe pământ la ceriu.

FOIȚA „OLTEANULUI“.

ÎNVĂȚĂTURILE SOCIALE ALE EVANGHELIEI.

Capitolul întâiu (I).

Învățătura socială a creștinismului după fericiri.

Înainte de a începe explicarea parabolilor evanghelice, va fi
bine să espunem înțelesul exact al Fericirilor, cari formează oare-
cum temelia întregii doctrine morale și sociale a Evangheliei.

I.

„Fericiti cei săraci cu duhul, că acelora este împără-
ția cerurilor“. (Mat. V. v. 3).

Sărăcia, de care vorbește Christos nu este lipsirea de bunu-
rile temporale, ci deslipirea *duhovnicească* de aceste bunuri. Cei
ce nu posed astfel de bunuri, pot ținea la ele prin dorințele lor;
ei nu sunt *săraci* în înțelesul evanghelic. Printre aceia, cari au ast-
fel de bunuri și cari sunt foarte bogați — după părerea lumii —
pot să se afle și atari, cari sunt desfăcuți de ele în *sufletul lor*.
Ei sunt atunci adevărați săraci, așa după cum îi înțelege Christos.

Nu sunt după el (Christos), adevărați săraci, decât aceia, a
căror inimă este liberă de o afecțiune prea puternică cătră bunu-
rile pământești.

Aceia, cari sunt lipsiți de aceste bunuri, trebuie să fie consi-
derăți de bogați, de îndată-ce ei posed — dacă și nu în realitate

— cel puțin prin dorințele lor — bogățiile, din cari fac ei să cons-
tee Fericirea.

Fericirea — după Christos — nu este împreună cu aceste
bogății, ea își are obârșia dimpotrivă în despărțirea de aceste bu-
nuri. Dacă cineva le are și le poate întrebuința, este dator să le
pună și'n folosul acelora, cari sunt lipsiți de așa ceva, și inima
trebuie să fie liberă de preocupățiuni, pe cari le nasc bogățiile, de
dorințele, pe cari ele le inspiră, dacă voiește omul să fie fericit.
Cel sărac este nefericit, dacă dorește cu lăcomie să poseadă ace-
ste bogății, cel bogat este nefericit, dacă se alipește, ca și cătră
isvorul fericirii, de niște bunuri trecătoare, pe cari el va avea în-
tr'o zi să le părăsească, și cari nu pot aduce sufletului nici o fe-
ricire adevărată.

Acela, care prin simțămintele sale, se ridică mult deasupra
(mai pe sus) de atari bunuri vremelnice, pe cari le posedă, sau nu
le posedă, este într'adevăr în posesiunea unei împărății cerești: el
împărătește peste lume, și aparține la acea *sferă superioară*, pe
care Domnul o numește *împărăția cerească* sau *împărăția cerurilor*.

Există un antagonism profund între *lume*, considerată ca tip
al posesiunii materiale, și *împărăția cerurilor*, tip al unei societă-
ți mai înalte. Ceea ce deosebește pe aceia, cari fac parte din îm-
părăția cerească sau din societatea duhovnicească, este deslipirea
lor cu duhul de bunurile temporale. Ei trăiesc în lume; pot chiar
să aibă bunuri, dar aceste bunuri nu'i posed pe ei.

Christos nu osândește așa-dară bogăția în sine însăși. El o-
sândește numai afecțiunea desordonată, pe care ar putea-o avea
omul pentru ea.

Această mare taină s'a săvârșit în zi de Duminecă, a treia zi după răstignirea sa pe cruce și e cuprinsă în cuvintele, ce toți creștinii rostesc cu evlavie, în această zi: „Christos a înviat“ și răspunsul: „Adevărat a înviat“. Dacă Christos n'a înviat zadarnică este credința noastră și zadarnică predicarea noastră. Cuvintele acestea le rosteau și cei dintâi credincioși, atunci când Biserica s'a întemeiat. Apostolul neamurilor, Pavel, ne arată așa de frumos în scrisoarea sa către Corinteni I cap. V. v. 7-8, cum trebuie noi să prăznuim această zi mare: „*Că paștele nostru Christos pentru noi s'a jertfit. Pentru aceea să prăznuim nu întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul răutății și al vicleșugului, ci întru azimele curăției și ale adevărului. Curățiți aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă, precum sunteți fără de aluat*“. Să curățim așa dară viața noastră cea veche, adică cea de mai înainte, de toate petele faptelor rele, de pizma și invidia, de zizania, și vrajba, cari păgubesc pe om mai mult de cât toate nenorocirile din afară. Să căutăm binele în toată bună vreme, pentru că răul vine singur. Christos din iubire pentru noi s'a jertfit, pentru ca să ne lase nouă pildă vecinică de a ne iubi unii pe alții, a fi cu răbdare și să nu ne uităm peste umăr, să ne fie aminte cuvintele lui Christos: „*ceeace unura din aceștia mai mici ați făcut, mie ați făcut*“.

Dacă noi ne primenim hainele trupului nostru, ne spălăm, ne parfumăm chiar trupul nostru pentru ca să fim plăcuți înaintea oamenilor și sănă-

toși, cu cât mai mult nu va trebui să ne spălăm și curățim sufletul nostru, care-i o scânteie dumnezeiască în noi, pusă de D-zeu însuși, căci numai așa vom câștiga ceva din sărbătoarea învierii învățătorului nostru Iisus Christos.

Multe sunt binefacerile ce ni le-a adus învierea lui Iisus Christos. În chiar ziua învierii Iisus se întâlnește cu apostolii și învățăceii săi pentru ca să le întărească credința lor, care să clătina-se în decursul pătimirilor și chinurilor lui de pe cruce și înainte de aceea. Ap. Petru, cel ce se lăudase că va merge până la moarte cu Învățătorul, se lăpădase de trei ori, Vineri dimineața până a nu se face ziua, înainte de cântatul cocoșului. Și toți ceilalți de frica Iudeilor, să depărtase de Mântuitorul, dacă nu cu sufletul, dar cu trupul.

Câți din noi cari ne numim cu îngâmfare „creștini“ nu ne vom fi lăpădat de El prin gândurile, vorbele și faptele noastre nesocotite.

Dar să nu ne înșelăm pre noi înșine, judecătorul cel vecinic cunoaște și răunchii și inima noastră. Oh dacă fie-care om și-ar însemna deasupra patului ori pe pereții casei sale aceste cuvinte: „Știe Domnul pe ai Săi“. Nime în lume n'a făcut contract cu D-zeu, că va trăi până la sfârșitul lumii. Priveghiați și vă rugați căci nu știți ceasul când Fiul omului va veni să ne cheme la Dânsul.

Patruzeci de zile a petrecut Iisus pe pământ învățând și întărind pe apostoli și ucenici în credința în cel crucificat și în cel înviat. Le-a spus să nu să depărteze din Ierusalim până

nu le va trimete pe Mângăitorul — Duhul cel Sfânt. Acesta-i va întări, le va da curagiu și învățătură, vor putea vorbi în toate limbile, propovăduind învățătura Lui la toate popoarele.

Și ne-a mai adus Iisus ceva. Un izvor nesecat de tămăduire trupeză și sufletească, sunt cele 7 taine, cari însoțesc pre om din leagăn până în cosciug. Când noi ne vom împărtăși cu adevărate dispozițiuni sufletești, mai ales, dacă nu vom avea încredere în puterea lor de vindecare, atunci hulim pe Duhul sfânt și darul Domnului se depărtează dela noi și rămâne trupul fără viață, atunci omul e ca o creangă tăiată dela tulpină, mîzga nu mai poate merge în creangă, cum un părâu este deslipit de izvorul care-i dă apa. Numai împărtășindu-ne cu sfințele taine așezate de Iisus Christos, vom deveni noi frământătură nouă și aluat nou, așa cum cere apostolul Pavel și numai așa vom prăznuși după cuviință învierea Lui. Dacă El a înviat e că și noi trebuie să înviem în tot momentul din relele, în cari ne împinge firea noastră cea stricată. Uitați-vă în afară, natura întreagă, după ce iarna întreagă a stat amorțită, cum să schimbe și în ce haine colorate să îmbrace. Natura înviază. Ce frumos cântă corul paserilor, ce lin și plăcut e murmurul apelor, ce misterios e freamătul codrilor. Toate au înviat.

Pentru toate astăzi se serbează Paștele, adică învierea. Numai tu o omule stai ca o mumie egipteană, te-ai înegrit și tu asemenea ei de păcatele cele multe. Grăbește-te a lua și tu parte la ospățul la care ne invită Du-

Pe vremea, când învăța Christos, domneau cele mai mari nedreptăți sociale. El nu le-a atacat pe față. El știa, că aceste nedreptăți vor exista întotdeauna; că abuzurile sunt inerente firei omenești însași; că întotdeauna se vor afla inegalități sociale, ca urmare a aptitudinilor feliurite, a trebuințelor fizice, a dispozițiilor naturale și pentru a zice astfel, innăscute. În înțelepciunea sa într'adevăr dumnezeiască el nu putea să se ocupe de niște utopii, de visuri de egalitate, de niște fantazări despre posesiuni comune. El mergea mult mai direct către scop, clasând omenirea în două categorii: *sgârnciții*, cari țin la argint pentru argint și cari nu-și dau învoirea, ca din acesta să profite și societatea; și aceia, cari au spiritul ridicat mai pe sus de acest egoism, cari aparțin la *sfera mai superioară* a societății, pe care el o numește așa de bine *o împărăție superioară sau cerească*. Aceasta elevațiune cu sufletul în posedarea bogățiilor este pentru societatea întreagă un izvor de bunătați, fie că bogățiile sunt consacrate unor opere de caritate sau filantropice, fie-că ele alimentează industria, munca, și desvoaltă activitatea socială.

Toți aceia, cari își folosesc în chipul acesta averile lor, sunt adevărați creștini. Bogatul egoist este omul anticreștin prin eselență.

Consfințirea bogăției unor desfășurări diferite, de cari societatea este susceptibilă, este cea dintâiu temelie a învățaturii sociale a Evangheliei. Aceasta o numește Christos *spiritul de sărăcie sau sărăcia cu duhul*, ceea ce este acelaș lucru.

S'a mărginit adesea înțelesul cuvintelor lui Christos, la un astfel de duh de sărăcie, care este cu totul mistic și a căruia aplicare nu este alta decât abnegațiunea monastică. Considerăm aceasta ca o mare greșală.

Abnegațiunea monastică poate să convină unor caractere es-

cepționale, unor oameni, cari nu simt nici o plăcere pentru societate. Dar nu pot cugeta, ca Christos să fi restrâns învățătura sa la niște existențe, cari nu pot fi decât niște excepțiuni. El a vorbit într'un mod mult mai general, și pentru societatea întreagă.

Vom vedea mai târziu mărețele desvoltări, pe cari le-a dat Christos celui dintâi principiu social al său. Deocamdată să zicem numai atâta, că acesta singur este mult mai roditor pentru îmbunătățirea și binele societății, decât toate sistemele zise socialiste.

Cu tot dreptul a dat Christos acest principiu ca izvor *al fericirii*, din punct de vedere *individual*. Fericirea de care vorbea el, nu era fericirea cerului, cu care vor fi răsplățiți cei-ce practicau sărăcia în aceasta viață. Teologii mistici au răspândit prea mult această judecată greșită. Christos a vorbit de fericire în general, și nu despre o fericire viitoare sau cerească. În ochii săi, cel-ce își jertfește bogățiile sale pentru ameliorarea și pentru desvoltarea socială este într'adevăr omul fericit, în opunere cu cel sgârncit, care este nefericit în egoismul său.

Câtă vreme cel dintâiu se simte fericit de binele, pe care îl face, și de roadele, pe cari le produc bogățiile lui, de rezultatele sociale, pe cari le dobândește, câtă vreme el se simte că trăiește din viața tuturor; cel de al doilea, izolat, cu ochii ațintiți asupra unui metal fără folos, nu poate duce, decât o viață de neliniște, de neroade lipsuri; el este de mai înainte îngropat într'un mormânt. Izolându-se de societate, să suicide; el nu este decât un mort ambulant în mijlocul acestei activități, al acestei vieți sociale, la care nu voiește să iee nici de cât parte. Creștinul cel adevărat este așadar omul de activitate, omul de inițiativă, care se face fericit lucrând la fericirea celorlalți, care știe să se folosească de tot ceea ce posedă pentru binele general.

mnezeescul Mire, la care ospăţ să bea | nei, din Christos, cel ce a isvorât din
beutură nouă, din isvorul nesticăciu- | morminte, întru care ne vom întări.

Comuna Galaţi de lângă Făgăraş

Resumat al monografiei acestei comune, pe care a scris-o şi a publicat-o
părintele Nicolau Aron.

(Urmare şi fine.)

Despre şcoală.

Se ştie, fără însă a se putea proba cu documente, că şcoala în comuna Galaţi s'a înfiinţat sub episcopul Macarie (1469). Pe baza unui manuscris „Alisandria“ din 1795 şi a tradiţiunii, pot spune următoarele :

Din anul 1785 până la 1860, şcoala a fost dirijată de 3 dascăli din familia Comşa, cari făceau cursurile în casele lor proprii şi erau ajutaţi de femeile lor, cari lovind cu fusul sau cu furca în cap, ţinea disciplina în şcoală.

Familia dascălului lucra deci mână în mână cu şcoala, iar biserica îşi forma dascălii pentru şcoală din cantorii ei, pe cari preoţii îi învăţa câte ceva carte. Unul dintre învăţători, George Comşa, care a funcţionat dela 1820—1840, a fost unul dintre cei mai învăţaţi dascăli din timpul acela. El a scris cu mâna sa proprie cartea intitulată „Alexandrie al marelui împărat, pentru minunile lui, cum a luat toată lumea“ şi mai la vale „Această Alixandrie scrisuam eu George Comşa sau Leanca

din Galaţi la anul 1795 Septemvrie în 2 zile din fecioria mea, când am fost de 17 ani“.—Aceasta carte mai cuprinde şi alte multe învăţături, între cari ale lui Ioan gură de aur, întrebări şi răspunsuri biblice ş. a.

Cu anul şcolar 1854—55, seminariul

NICOLAU ARON, paroh gr. or.

„Andreian“ începe a pregăti tineri pentru cariera învăţătorească. Trei băieţi fruntaşi din Galaţi pregătiţi în şcoale normale şi gimnaziale prin 1852—54 în Făgăraş, Recia şi Braşov merg la Sibiu şi în 1856—1858 absolvează cursul pedagogic de doi ani.

Aceşti tineri au fost Ioan Grozea, George Pacală şi Petru Marhao, cari au ocupat posturi de învăţători.

Prin anii 1869—73, când se ridicase în Făgăraş o şcoală centrală, poreclită „Şcoala capitală Negru-Vodă“, comuna Galaţi, care era în între cele mai apropiate de Făgăraş, îşi avea câţiva copii, între cari amintesc pe Niculae Aron şi Petru Pop, ambi din părinţi plugari.

Amândoi după ce absolvează şcoala din Făgăraş gimnaziul din Braşov şi seminariul Andreian din Sibiu, vin ca învăţători cel dintâi în Făgăraş, iar al doilea din Şinca nouă; iar mai târziu sunt aleşi preoţi Niculae Aron în Galaţi, iar Petru Pop, în Cerghidul mare.

La anul 1860, Ioan Grozea care a funcţionat până la 1865, este cel dintâi învăţător, care a predat în şcoala publică, cu o tactică şi disciplină exemplară şi a crescut o generaţie, care şi astăzi îl pomeneşte.

Intre 1866—1895 se înfiinţează prima grădiniţă şcolară sub Petru Marhao ca învăţător, iar dela 1895 până azi funcţionează Traian Păcală, un învăţător blând, pe care copiii îl iubesc foarte mult.

Averea şcolii constă din requisite de învăţământ şi o delniţă de 320 m. p. în livadie, din al cărui usufruct s'a înfiinţat un „fond şcolar“ încă din 1887. Sunt aproape 50 de ani de când s'a zidit edificiul şcolar, cari azi nu mai corespunde cerinţelor igienice.

Despre comuna politică.

Comuna Galaţi, ca corp politic încă din vechime a fost de primarii ei, cărora până la 1886 le zicea „funogi“, (vezi inscripţia pe clopote: „fiind funogiu Bucur Ţiopa 1838“), de comitetele comunale şi notariei.

Această comună, deşi lipită de Făgă-

II.

„Feriţi cei ce plâng, că aceia să vor mângâia“.

Există în lume mulţi oameni scâpătaţi; se poate întâmpla, că jertfindu-se cineva pentru binele general, se pune pe sine însuşi într'o situaţie penibilă, grea, vrednică de lacrimi.

Cei ce plâng astfel trebuie oare să se lase cuprinşi de desperare?

Christos învaţă mai întâiu de toate că ei sunt fericiţi împlinindu-şi datoria. Aceasta este o adevărată fericire, cu atât mai adevărată, cu cât ea să atinge de ceea-ce este mai bun în conştiinţa omenească. Ce este mai mult el învaţă, că aceşti întristaţi pentru bine, vor fi mângâiaţi.

Afară de simţământul datoriei împlinite, care este deja o mângâiere, Christos nu voieşte, ca omul să se dea desperării, care ar naşte neactivitatea. El-voieşte ca să aibă în vedere mângâierea, adevăratul succesul.

Activitatea socială naşte mulţime de nemulţumiri, aceasta este condiţiunea necesară pentru aceasta activitate. Trebuie oare ca cineva să renunţe să iee parte la aceasta, pentru-că a încercat un nesucces? Trebuie să se mulţamească cu plânsul? Nici decum. Nu-i oprit, ca să simţi din adâncul sufletului săgetătura, care a rănit, dar trebuie, chiar din rân însuşi, să tragi un nou avânt de activitate, să apelezi la nădejde, să zăreşti în viitor succesul, mângâierea.

Nu sunt laşi toţi aceia, cari — după ce au fost încercaţi de nenorociri, se dau desperării, şi ş-au luat refugiul la moarte, în loc să apeleze la o nouă activitate şi nădejde. Cine le spune, că succesul nu va veni după încercare?

Aceasta a voit Christos să o înţeleagă prin maxima sa atât de adâncă: Fericiţi cei-ce plâng, dacă se aşteaptă la mângâiere

dacă ei nu-şi pierd nădejdea. Tăria lor în nenorociri este deja o fericire, nădejdea este alta, fericirea desăvârşită va fi când activitatea va fi încoronată cu succes.

Fericirea în lumea aceasta nu există, decât cu condiţiunea de aşi consacra cineva întreaga activitate, şi tot ceea ce posedă, pentru binele general, fără să despereze, fie-chiar şi în mijlocul nenorocirilor.

Aceasta este adevărata morală socială, care decurge din cele două fericiri dintâiu.

III.

„Feriţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.“

Blândeţea trebuie să fie baza tuturor relaţiunilor sociale. Spiritul de dominare, care insuflă mânia şi capriţiuul, este anti-evangelic. Omenimea formează o familie mare; fie cineva bogat sau sărac, umilit sau investit cu autoritate, are dreptul la respect şi la procedare frăţiască.

Cel ce tractează cu fraţii săi cu blândeţe, va fi adevăratul stăpân al pământului. El este fericit, pentru-că inima lui este satisfăcută, pentru-că conştiinţa lui e calmă, pentru-că simte, că nime nu poate nutri în potriva lui simţăminte de ură şi de răzbunare. El câştigă afecţiunea şi respectul tuturor; prin aceea el devine în realitate stăpânul lumii, deoarece n'are să supoarte nici un felu de opoziţie. El este pre pământ ca şi în moştenirea, care-i aparţine şi blândeţea îl conduce la succes în întreprinderile sale mult mai bine, decât asprimea, violenţa, şi mânia.

(Va urma .

raș, până prin anul 1876 a aparținut comitatului Albei superioare, iar de atunci comitatului Făgăraș.

Jurisdicțiunea administrativă o avea comuna politică Galați din Elisabetopol (Ibașfalău), unde amployații comunali trebuia să meargă în mai multe rânduri pe an, două zile călare

În prezent jurisdicțiunea o are în Făgăraș distanță de $\frac{1}{2}$ oară departe de Galați.

Până în timpul din urmă a fost primar în Galați Petru Schiopul, sub care s'a făcut podul de fier peste Olt între Gălați și Făgăraș ceva mai jos de podul construit de Maria Teresia la 1769.

Partea socială și economică a acestei comune ar cere o estindere prea mare, mă voiu mărgini a o arăta în trăsături generale.

Gălățenii sunt oameni harnici, curajoși și isteți, iar porecele de „hoț din Gălați”, și altele, datează din vechime și din felul cum fiecare gălățean este poreclit, iese la iveală că aceste nume au fost date pentru a aduce veselie între ei. Iată câteva din porecele recente: „Tistul pupului, mădrăgan, baron Târcea, hăș vrabie, cere ploaie”, etc, pe cari gălățenii le usează în șezători, mălăduc, la nunte, furatul miresei și alte petreceri ale lor. Gălățenii cultivă grâu, cucuruz, săcară, ovăs, orz, ceapă, trifoiu, picoci, napi, varză, viță de vie și luțernă. Din aceste soiuri, grăul se cultivă mai mult, urmează cucuruzul și trifoiul, iar ceapa din Galați este cunoscută în cea mai depărtată parte a Ardealului.

Portul gălățenilor e unul dintre cele mai frumoase din Ardeal după al Seliștenilor; în picioare papuci, peste care sunt lăsați cioareci din pănură, albă de lână (vara de pânză), peste trup cămașe cu guler chindisit, îmbăierat la gât, la mâneci încopciate în jurul mânei, totdeauna curată și încinsă cu șerpar îngust, sau curea, sau tricolorul românesc, pe care nu-l bagă în nădragi, ci a-arnă până la ghenunchi, fiind chindisit și pe jos.

Pe deasupra se poartă vara scurteică din pănură albă iar iarna „cojocelul”, paralel cu „pieptariul” lucrate ca la Seliște, cu flori.

Pe cap vara pălărie mică rotundă, înlocuită iarna cu căciulă neagră lungă-greață.

Femea însă nu să lasă mai pe jos: pe cap cărpe ușoare de mătasă, pe trup ic cu mâneci largi și poale lungi peste care crătinta neagră ca la Seliște; nu lipsește nici crătinta în frumoase culori, roșii galbene, negre, țesute de ele, în picioare ștrimp și papuci de piele fină, chiar și de lac, cari o fac sprintenă și ușoară.

Incheiu monografia expunând calamitățile ce această comună a suferit: Focul din 1836 când a ars hudița bisericii întreagă cel din 1872 când a ars 175 de gazde și cel din 1887 când au ars 135 de gazde. Ciuma din 1824 și holera din 1849 a adus multă stricăciune comunei Galați.

Și vorbind de calamități pot adăoga

că, în secolul al 15-lea după cum spun bătrânii în urma războaielor contropitoare, comuna Galați rămăsese compusă numai din 4 familii și acelea așa de sărace că erau scutite și de dijmă, până când în secolul al 16-lea sosind familia „Popa” din Moldova. pune fundament bisericii și credinței, iar preotul Ioan Popa, descendent al acestei familii a fost nobilitat la 1668 de principele Apafi.

După alții însă, motivul de a nu da dijmă, nu ar fi fost sărăcia, ci că au primit-o ca dar, în numele gălățenilor pentru vitejia lor dela domnitoriul țării. Când turcii au tăbărat asupra Castelului (Făgărașului), un gălățean a omorât pe conductorul turcilor, luându-i steagul, oastea a fugit iar Principele Transilvaniei întrebând pe gălățean ce răsplată dorește, el a cerut scutirea de dijmă a galaților către domnitoriul țării.

IOAN GROZEA, învățător-notariu.

LA PAȘTI

„Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa”.

Acestea sunt cuvinte scoase din cântările frumoase ale Paștilor. În aceste zile mari, cari sunt tot atâtea evenimente de mare însemnătate în viața noastră bisericească, datori suntem să medităm puțin, făcând o scurtă reprivire peste trecut și a chibzui asupra căilor bune ce trebuie urmate în viitor.

Cum să nu medităm asupra faptelor săvârșite în trecut, precum și asupra acțiunilor viitoare, când știut

este, că viața noastră socială a fost un leagăn al durerilor, a fost o epocă lungă a suferințelor ce nu mai cunoșteau hotară. Este de admirat bărbăția și consecuența poporului românesc; aceste două calități — am putea zice — au fost *paloșul* de apărare în contra uneltirilor și ispitirilor vremelnice.

În viața culturală-politică din deceniile trecute, poporul român are înfățișarea orbului din evanghelie, care aștepta mult dorita tămăduire.

Viața țărănimii române a fost o lungă cântare de jale. Judecata netulburată nu poate concretiza altcum viața viforoasă prin care a trecut neamul nostru.

Pe lângă primejdiile și loviturile venite din afară, poporul nostru a avut a să război cu chiar patimi iscate în sânul său. Ura, invidia, neînțelegerea, păcate ce și azi sunt înstăpânite în straturile societății noastre culte și laice, sunt fermentul puternic al distrugerii idealurilor noastre neprihănite.

În «împărăția» intereselor mărunte, caută loc cu stăruință individualitățile stăpânite de doruri egoistice, cari cu mână sacrilegă încearcă să sfarme — încă în embrion — pornirile noastre de bine și silințele nobile. Dar sulul pe care să deapănă faptele noastre — conștiința — nu poate fi lăsat în amortire. Văpaia căldurii entuziasmului în spre nusuinți mai fericite — trebuie cu îndârjire alimentată.

„Pentru a trăi cu deplină conștiință — afirmă cugetătorul Schopenhauer — și a scoate din experiență toată învățătura ce o cuprinde, trebuie să ne gândim adeseori la cele petrecute și să recapitulăm ceea ce ni-s'a întâmplat, ce am făcut și ce am simțit la felurile ocazii, să comparăm opiniile noastre trecute cu cele prezente, proiectele și aspirațiunile noastre cu rezultatul lor și cu nemulțămirea ce ne-a produs-o. Atunci ne facem singuri repetiția lecțiilor ci ni le-a predat experiența”.

E luminata zi a Paștilor. Tot creștinul adevărat, caută — măcar în aceste momente de înălțare sufletească — a să desbrăca de haina invidiei urâte și de tot ceea ce ar putea pricinui neliniște ori stricăciune semenilor săi. Viața noastră pământescă și așa este destul de împreunată cu neajunsuri și năcazuri de toate colorile; de ce să mai potențăm și noi durerile?

Știm, că Christos cel fără păcat a pătimit pentru păcatele noastre, precum zice apostolul Petru: „Știți, că voi v'ați rescumpărat din vețuirea voastră cea deșartă, moștenită dela părinți,

stând de povești cu Lina incurte cum sta altă dată. Ajungând acasă așa îmbrăcat cum era să trânteste în pat, gândindu-să tot la lucruri rele, făcându-și tot felul de planuri cum să-și răsbune dacă Lina îl înșală. Iși blăstămă ceasul în care a sărutat-o pentru prima dată.

Las'că noaptea aceea a fost o noapte de chin și sbucium pentru Lina. Să zvârcolea în pat, nu putea să doarmă. Inima îi bătea pieptul ca un ciocan. Suspina și par'că nu avea destulă putere să suspine. Părea că o muștra cineva — părea că îi face cineva cu degetu și i zice: „Pai înșălat pe Petruț și te-ai înșălat pe tine mâncându-ți norocul“! Ii venea să-și facă sama singură căci vedea că nu e glumă. Înșălăciunea și păcatul ei, dacă azi, nu-l știe nimeni, mâne îl va afla lumea și toți o va arăta cu degetul. Și ce greu îi venea când să gândească, ca, ea fata cea aleasă din sat să fie cea mai hulită. Părinții ei cei mai de frunte și casa lor cea mai cinstită, să fie batjocorită și de cel din urmă din sat să hulească familia lor, atunci nu știa ce să mai facă. Șar pierde urma dar unde? Că din satul său nu fusese nicăiri, nu cunoaștea pe nimeni. Și cu gânduri destă, întorcându-să de pe o parte pe alta a văzut că la fereștri să face zină. Iute sare din pat și gândul păcatului de asară, o duce drept la locul unde de atâtea ori își călcăse jurământul dragostei cei din tâu făcută lui Petruț. Atuncea i-să părea c'o muștră și locul păcatului lor și cărarea pe care pe unde să furișase înșălătorul ei Irimie. Cu fața galbenă, cu răsularea oprită, cu sufletul plin de muștrare să întoarse în casă, unde toate le face de-a întoarsele. Părinții ei nu îndrăzneau s'o întrebe — căci aflase de păcatul ficei lor — dar prea târziu, și acum nu puteau să strige în lume că să făceau de rușine. Trebuiau să tacă și să înghiță durerea — părintească. — Aveau însă nădejdea că Irimie își va ținea făgăduința, va lua de soție pe Lina, asta le mai ușura inimile, căci și Irimie era om din oameni. Ș'apoi iubirea părintească — întrece toate iubirile — calcă peste toate suferințele, pentru copiii lor.

Petruț în sara a doua — ș'a luat o zeche peste mantaua soldătească, și s'a pus la pândă și iacă că din partea de cătră câmp vede apropiindu-să un om, pe care el încă nu-l cunoștea. Apropiindu-să mai tare, nu-i venea să creadă că e el. El prietenu lui cel mai bun. El Irimie, cu care s'a prins frate de cruce, jurându-și că vor fi pretini pân'la moarte, și să vor apăra și ajuta unul pe altul și în bine și în rău.

El, în care la plecarea lui în cătanie ș'a pus toată încrederea, pentru Lina și să-i scrie cum să poartă ea. El acum să-l înșele și să-și bată joc de jurământul făcut chiar în săptămâna Paștilor, în săptămâna Mare. Asta de iar fi spusă altu nu ar fi crezut, dar iacă că acum îl vede cu ochii lui cum Irimie trece prin grădină și să duce drept la locul de întâlnire, unde peste puțin timp vine și Lina. Când a văzut asta Petruț, când a văzut cum prietenu său stringe la pietui pe cine avea mai drag în lume, când a văzut că Lina, Lina pe care o vedea în tot locul și Lina care era tot deauna în inima lui când a mai auzit cum îl hulește Irimie atunci i-sa ridicat tot sângele, în cap ochii i-sa turburat și cu mâna tremurând scoate bajoneta, ca să să ripeadă și să i topească pe amândoi. Dar la urmă s'a stăpânit zi-

când că mai e timp, și a pornit cătră casă rătăcind zdrobit prin sat.

Joi sara — Joia-Mare eșind dela cârciumă unde beuse cam mult de năcaz, pleacă drept cătră Lina. La jumătatea drumului să dă la pândă după o salcie pe unde știa că are să treacă Irimie.

N'a avut să aștepte mult căci să aud pași prin întunec, el îl cunoscu. Dintr'o săritură a fost lângă el și fără a zice ceva îl lovește drept între ochii cu un par rupt dela gard. Irimie cade mort fără a scoate o vaitătură. Petruț iute îl ia în spinare și îl duce în apa care cursese din topirea zăpezi și care curgea cu valuri albe de spuma izbirlor de pietri și lemnele ce le ducea cu ea. După paști a plecat la cazarmă ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic, căci în sărbătorile Paștilor a jucat și glumit tot cu Lina, care de frica lumii, ce le știa dragostea nici nu îndrăznea să întrebe ceva dela părinții lui Irimie, cari nu știau nimic despre estea toate. Pe Irimie însă după ce l'au căutat în toate părțile abieca la două săptămâni l'au găsit pe țărnuțul apei aruncat afară. Toți credeau că va fi vrut să treacă dincolo și oare cumva a căzut în apă unde s'a inecat.

Cu îngroparea lui s'a uitat și el, însă nu de toți, nu de cel ce l'a omorât și de cea înșălată, care la câteva luni a fost mama unui copil, fructul păcatului neertat, și călcarea jurământului celei dintăi dragoste în Săptămâna-Mare.

Casa lor — unde era veselie despre care să vorbea cu cinste — și să aducea ca exemplu, acum era ocolită, perdută de cea mai frumoasă podoabă, podoaba omeniei, cinstei, modestiei și adevărului și încunjarată cu hulă, vorbe, fleacuri și dispreț.

De atunci au trecut ani. Nenorocirile — bucuria și veselia s'a uitat — în inimile ce pot și știu uita ușor.

Pătruț s'a însurat — cu cea dintăiu fată din sat — au avut copii — giueri și chiar nepoți — A avut avere din destul — tot cei trebuia — însă liniște n'a mai avut de câte ori venea săptămâna — Mare. — Îl muștra cugetul!

În săptămâna asta dot deauna mergea a-și mărturisă păcatele — dar păcatul cel mai mare — păcatul omului — nici odată nu și-l spunea — și în loc de a să întoarse mai ușurat — după spovedanie — simțea și mai îngreunat. Și din muștrările acestea cari nu-i dau odihnă nici ziua nici noaptea a început a fi neliniștit — și neliniștea a început a ș'o căuta în cârciumă, de unde-i venea neliniștea, a început a bea zi și noapte, a și bate nevasta și copiii, a și bate joc de cele sfinte.

Și iacă-l azi iară beat, în Joia-Paștilor în săptămâna Mare care de 30 de ani nu ș'o poate uita. Azi când tot ceștiul să împărtășește cu sf. Taine cu sf. cuminecătură. Iacă-l pe omul cu păcatul că azi nu și mai aduce aminte nici de Dumnezeu, făr' murmură înăbușit: „de ce a mințit că mă inbește, nam ce-i face!? Il muștra și conștiința aceea când vedea pe Lina nefericită, îl muștra că el o prea iubise.

Ea să măritase la urmă după un om vadan cu o droaie de copii, rău și bățios în urma căroră a murit în pușcărie — și acum ea a rămas cu un cărd de copiii prin ușile altora, căci ce a avut le-a vândut judecătoria, iar părinții îi murise de mult.

De acestea își aducea el aminte și estea

il făcea să murmure și azi ori cât era de amețit.

Astăzi însă să vede că i-a fost cea din urmă zi. Așa amețit cum era să scoală, prinde vitele și pe când oamenii ies dela biserică unde să cuminecase, pe atunci el trece cu carul cătră pădure. Ninsese. Apa zăpezi topită să scurgea în păraua cari făceau apele mari.

El trece cu caru prin văi legănându-se de beat, nu bagă de samă cât au crescut, că așa-i bețivul cu capu în mână. La cotitura priponului: vitele dau într'o bulboasă o iau pe apă în jos, și sub țărnuțurile cel mare osia să acată de o răgălie (rădăcini aduse de apă) carul să răstoarnă peste Pătruț care înzădar să zbate căci nu mai e în stare a eși afară. Cătră sara l'au aflat nește oameni mort sub car în apă cu capu.

A doua zi Vinerea Mare tot satu îl compătinea zicând: „ș'a făcut de cap, de când îl cunoaștem nu știm să fi cinstit săptămâna Mare“. Iar Lina care l'a petrecut la mormânt suspina: „păcatele noastre — săptămâna Mare pentru amândoi“.

Comăna de jos, în Postul Paștilor 1911.

Adunarea gen. a Soc. „Progresul“

Societatea română de diletanți „Progresul“ din Făgăraș ș'a ținut Duminecă în 16 Aprilie n. a. c. adunarea generală în sala școlii gr. or. române.

Din raportul secretarului reiese, că societatea numără: 16 membrii fondatori cu taxa de 20 coroane, 43 membrii ordinari cu taxa de 2 coroane, 50 membrii activi, scutiți de taxe. În total 109 membrii.

Averea societății să compune din: 2357 cor. 82 fil., în bani gata, depuși la „Furnica“. 1175 cor. 69 fil. în mobilier, (pian, bibliotecă, piese, muzicale, etc). Total 3533 cor. 51 fil. Rezultă deci o creștere a averii societății față de anul trecut de 217 cor. 65 fil.

Punctul cel mai de importanță al acestei adunări generale a fost alegerea unui nou președinte în locul D-lui Dr. L. Pandrea, care s'a retras de bună voe dela conducerea societății.

La propunerea d-lui deputat Dr. N. Șerban, adunarea generală alege cu aclamațiune de președinte pe dl avocat Dr. Octavian Vasu, carele a mai ocupat odată acest post onorific dela 1903—1905.

Nou alesul președinte fiind de față primește onorificul post oferit și promite solemn, că întru cât îi permit puterile și împrejurările va lucra pentru prosperarea și înflorirea societății.

Cu acestea terminându-să programa pusă la ordinea zilei, adunarea generală s'a ridicat, după ce a decurs în cea mai perfectă ordine și bunăînțelegere.

Un cutremur de pământ — și inimi.

— Povestire după un cinematograf. —

De I. Manițu-Popa. inv.

Soțul Melaniei îi murise de un an. Ea însă și acum era cu inima tot îndurată. Pes-te tot, unde mergea îi era tot pustiu, căci nicăiri nu afla chip drag ca al soțului său cu care trăise abieca numai doi ani, un traiu fericit. Rudeniile să siliau să-i aline durerile prin tot felul de distracții, dar în zadar, căci ea ținea morți-s la cei morți, că pe el l'a cunoscut întâiu. El a sărutat-o cel dintăiu

în viața sa, și doamne ce greu e să uiți cea dintâi sărutare de iubire adevărată și nelingușitoare.

Singura casă unde își mai alina întru câțva și mai potolea durerea era casa sori sale Aneta, unde prin jocurile și drăgălășia nepoțeli de 4 ani, Tița și le mai ușura.

Pe Paști era chemată de o mătușă a sa care sta în Neapole (oraș în Italia). La stăruințele sorsa și a rudenilor sale să învoește, însă numai așa, dacă îi dă ca tovarășă, Aneta și pe mica Tița, de care nu să putea despăți în nici un chip. Soru-sa și cumnatus'o Iancu să învoiesc, numai ca s'o știe și pe ea mai liniștită, și hotărâse ca a doua zi să și plece:

A doua zi Melania merge la Aneta își ia adio dela ea și Iancu ca să plece cu Tița, „Tușică să luăm și păpușica mea ca pe drum să ne țână de urât“ zice micuța, și să duce la o cutie de unde scoate o păpușă cât ea de mare. Melania o încinge cu pantlica frumoasă peste mijloc, își ia adio încă odată. Tița salută pe mama și tata și hopa în trăsura, pleacă. Biata Melania nu știa că nu să vor întâlni mai mult, pentru ia a fost ultimul adio dela soră și cumnat. Iar pentru Aneta, Iancu și Tița un șir de suferințe întristări și nemângăieri.

Călătorește bine până într'un oraș din Italia. Acolo trag la un hotel. Chelneri, toți sar în ajutor, Dna e introdus în odaie, servitoarea ajută fetiți de să desbracă, era oboșită și zdrobită de drum și cerea să să culce. Servitoarea ese. Tița își cere dela Tușica ca să i dea păpușa să să culce cu ea. Io dă le sărută pe amândouă, și să retrage la o parte spre a să dezbracă. Dar atunci ușa să deschide și un servitor striga spăimântat ca să fugă apoi dispare. Melania vrea să facă un pas cătră patul Tiți, dar nu poate căci casa să cutremură, părea că pământul fugea cu ea, să apucă de un scaun. O zguduitură puternică face de să creapă perețele iar din zid cade o cărămidă în capul Anetei, din rană curge sânge pârâu — țipă, — zguduirile continuă, încă o cărămidă și încă una o lovește în cap — țipă — cade, fetița sare jos și să ascunde sub pat, târând cu ea și păpușa, cutremurul continuă tot mai puternic o parte din perete să desface și să prăbușește peste corpul Melaniei. Prin spărtura rupturii zidului să vad cum să prăbușesc, zidurile vecine și celelalte case. În urmă liniște, mormane de ruine și fum. Ce groază, când din ele vedeai fugind, mamele în haina de noapte, una cu doi copii de mână, una pe unul strângându-l la sânu-i, altul târându-l de mână, cel mai mărișor ținându-să de rochie. În alt loc o mamă plângea și roscoala ruinele cari îi îngropase copila de 2 ani. O tânără plângea pe soțul de 3 luni, dincolo tata cărunț gârbovit, pe singurul fiu, nădejdea și alinarea zilelor lui grele, vrea să și scoată afară. Jale peste tot.

Biata Tița după ce s'a liniștit puțin ese de sub pat scoțând cu ea și păpușa chiar atunci prin spărtura zidului apare grădinarul hotelului, ia fetița care nu lăsă păpușa și pleacă peste ruine ca s'o scape.

E a doua zi de Paști, când tot creștinul să veselește. Aneta stă la masă și cetește, din când în când ofta, părea că o apăsă ceva pe inimă, părea că are o presimțire că i să va întâmpla ceva. Iancu să întoarcă dela poștă, cu o gazetă, îndoită, motolită, să vedea foarte năcăjit. Să trânteste pe un scaun și începe să suspine. Aneta aleargă la el, ca

femeia care își iubește bărbatul, îl întreabă îl mângăie, dar nu poate afla nimica dela el.

După o vreme suspinând de i-să cutremura pieptul, cu ochii înecați în lacrimi, îi întinde cu mâna tremurând „Gazeta“, apoi plecat pe ghenunchi, cu mâinile la ochii, plânge înfundat.

Aneta ea gazeta, care era udă de lacrimile soțului său, și cu o uitătură cetește: „La Hotelul Regal din orașul X. aflător pe coastele Italiei, a sosit d-na Melania Frunzescu cu un îngerel de copilă de patru ani, — Tița — și cari au fost înmormântate sub ruinele hotelului prăbușit de cutremur, până azi nu li s'au dat de urmă, sigur că sunt moarte“.

Aneta scoate un țipăt și leșină. Vă puteți închipui durerea unei mame, unei tinere famili cari aveau numai aceea copilă. Vă puteți închipui durerea de soră, două dureri de-odată trebuie să te zdrobească.

La țipătul ei sare bărbatul spre a o imbuna dar ce greu e Doamne când două inimi lovite de aceiaș nefericire să încearcă a să mângăia, acolo nu poate fi fără jale, plâns și lacrimi. O vorbă veche zice: timpul uită toate.

A plâns destul Aneta pe Melania și Tița a plâns destul și Iancu pe amândouă, însă D-zeu te cearcă și dacă te vede credincios îți trimite altă mângăiere. Și mângăiere trimite D-zeu celor drepti atunci când îi iubește. Cei doi, Aneta și Iancu, după ani de năcazuri iată că azi au o copilă de 6 ani și merg cu toți la mătușă-sa din Neapol și ei. Ajunși acolo, după ce plâng încă odată cu toții pe cei pierduți își povestesc năcazurile și bucuriile.

Aneta povestește cum s'a propădit Tița și Melania, despre cari până în ziua de astăzi n'au primit nici o veste: „dar D-zeu nu ne-a lăsat nemângăiați că ne-a dat pe Valerica“ și dacă ar fi la olaltă, ar trăi și Tița mai că nu le-ai cunoaște atât de mult samănă sărmana Tița azi ar fi de 15 ani. Oare unde e Valerica tușică? E în curte să joacă cu fata din casă răspunde tușică-sa. O fată ce n'am văzut și n'am avut în viața mea, pac'că ar fi dintr'o familie cu mine, așa o o iubesc. Țin la ea mult. Știe tot. Ascultă și face tot. Par'că e din casă sau familie de domn. Am o atragere cătră ea ca și când ar fi din sânul meu. Pentru ce nu știi? Tatăl său e grădinar la mine de 10 ani, de când cu cutremurul. Un om care nu-ți întoarce vorba. Un om care n'are altă grijă, făr' numai să rânduiască grădina spre placul nostru. Dar mai e un om, — un tată — un tată nepoată dragă că dacă ai vedea cum își crește copila — cum îi dă sfaturi spre a o apăra de rău — te ai mira, te-ar cuprinde mila de el, cu toate că el nu suferă nimic la noi drăguța.

Pe timpul povestirilor estea, grădinarul plivea straturile cu flori din curte, Valerica să juca cu fată sa, sărind peste osfoară, părea că să cunosc de când e lumea așa să arăta o dragoste între ele. Valerica ce face ce nu să împedecă în stoaară, cade pe mâna stângă de ș'o scrintește, îi sare dela loc, și pe când doamnele povesteau mai cu foc intră grădinarul urmat de fata sa aducând pe Valerica în brațe gemând. Toți sar în picioare și întreabă ce e? ce e? Grădinarul povestește întâmplarea tot așa și fata sa. Mătușă năcăjită sare la fata grădinarului și începe: „tu până acum te-ai purtat bine, astăzi ai făcut cel mai mare rău să te cari de aici“.

Las'o tușică nu e de vină ea eu m'am împedecat, zise valerica și sare lângă fata grădinarului. Las'o tușica să ne mai jucăm eu o iubesc foarte mult, Aneta iar o roagă, grădinarul tot așa. Nu, nu, afară de aici, zice mătușă. Așa răspunde grădinarul, până acum am fost buni, pentru nimica o dai pe ușă, rămâi și eu plec, iați dragă hainele și hai. Fata își ia hainele legate și un cufăr, i-le dă tată-s'o și când dă să iasă pe ușă să întoarcă repede înapoi să repede la Valerica o sărută, să duce în odaie și să întoarcă cu o păpușă mare legată peste brâu cu o pantlică care să ștersese de vremuri, pune păpușa pe un dulap în picioare mai sărută încă odată pe Valerica și când dă să ia păpușa atunci Aneta o prinde de mână să uită lung la ea un fulger de mamă i-a trecut prin inimă, o oprește și o întreabă, de unde are păpușa.

Atunci grădinarul pune jos hainele și să întoarcă spunând: „Înainte de asta cu 10 ani eram grădinar la Hotelul „Regal“ din orașul X. de pe coastele Italiei, într'o zi a sosit acolo o doamnă Melania Frunzescu cu copilăta asta, atunci a fost cutremurul acela mare, hotelul sa dărâmat, îngropând sub ruine pe doamna, din odaia unde a fost rămas două cornuri de perete cari au apărut patul unde a dormit copila. Când s'a mai liniștit pentru cutremurul atunci prin spărtura zidului, peste grămezile de ruine am intrat în odaia unde știam pe doamna și copila, tot era zdrobit, de sub pat însă vad că ese tărăș copilăta în haina de noapte cu păpușa după ea. Iute am luat'o în brațe și abea am mai făcut câți-va pași cutremurul a început iară, întreg restul din hotel sa prăbușit de doamna aceea n'am mai auzit nimic. Copila am dus'o acasă. Copii n'am avut, nevasta mea o iubea ca pe soarele din cierin, dar nici de ea n'am avut parte căci la câteva luni a murit și ea. Eu m'am mutat în orașul acesta cu drăguța mea copilă, i-am fost tată, am crescut'o c-a a mea, o iubesc și fără ea nu aş putea trăi un ceas. O dă afară nevinovată, și eu plec rămâneți cu D-zeu. Hai dragă, că D-zeu e cu noi. Când vrea fata să-și ea păpușa atunci Aneta o cuprinde după gât o sărută plângând, un cutremur de inimi suspinător, un strigăt, scumpă Tițo, apoi lacrimi de bucurie din partea la toți. Tu ești dragă Tițo, pe care te credeam moartă. Iancu îmbrățișează și sărută pe grădinarul care sta uimit de cele întâmplare.

Ne bucurăm tată grădinariule că astăzi după zece ani a doua zi de Paști ne dă bucuria veche, zisă Iancu. Reîntorși acasă a luat și pe grădinarul căruia Tița tot tată ia zis până a trăit.

Comăna de jos, postul Paștilor 1911.

NGUTAȚI

Din prilejul Sfințelor sărbători ale Invierii Domnului, exprimăm tuturor colaboratorilor și cetitorilor noștri: sincere felicitări și strămoșescul „Christos a înviat!“

— Din cauza sf. sărbători ale Invierii Domnului, Nr. viitor al foaiei noastre va apărea numai Joi în 21 Aprilie, sf. v.

— P. S. S. Episcopul Caransebeșului. Dr. Ilie Miron Cristea a lansat un apel cătră toți credincioșii eparchiei, pentru contribuiri benevole în vederea ridicării

nu prin lucruri trecătoare, ca aurul și argintul, ci cu sângele cel prețios al lui Christos, ca al unui miel nevinovat și neîntinat". Iar în alt loc botezătorul Ioan mărturisind nevinovăția lui Iisus zice: „Iată mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii“.

Omul, ființa ruptă din suflarea Divinității, la aceste prilejuri dator este a să smulge din învălmășala intereselor înguste, plutind în atmosfera faptelor mărețe.

Coborâ-vom din palatul lustruit al certelor și vrajbei nepotolite ce contaminatează sufletul omenească — cu gândul în ieslea dobitocească, unde s'a născut Acela care a propagat oamenilor lumina și adevărul, smerine-vom Aceluia, care a îndurat batjocuri și siluri pentru păătoasa oștire omenească și înălța-vom imnuri de laudă și preamărire Aceluia, care a înviat, luând sub a Sa sfântă ocrotire voințele și străduințele noastre omenești...

Dar ce aud?

La bisericuța din deal sună duios clopotul rugător, chemând la sine pe credincioșii săi, pentru a le vesti că a înviat Domnul. Tineri și bătrâni își îndreaptă pașii spre biserică străbună pentru a preamări ziua luminată a Paștilor. Bătrânii cu toiagul căruntețelor în mână, gârboviți de mulțimea anilor, nisuese în pași domoli, ritmici, spre lăcașul sfânt, îngânând rugăciuni de mulțămărită cătră Acela care i-a împărțășit a ajunge și acest praznic al sărbătorii Sărbătorilor. Câte gânduri nu vor fi frământând creierul lor, câte amintiri plăcute și dureroase nu să pot ceti pe frunțile moșnegilor buni, cari ca ostași neînfricați și harnici au înfruntat uneltirile streinilor, pentru a hărăzi generației tinere un scut, un adăpost vremelnic. Frunțile lor se înșeninează la aducerea aminte că și-au făcut cu conștiință de om cinstit și sârguincios — datoria pe acest pământ! Câte restălmăciri de evenimente din timpurile apuse, nu vor fi mișcând interiorul sufletului lor! Dar poate pentru mulți acesta este cel din urmă drum ce-l face spre biserică, în care de atâtea ori și-au plecat ghenunchii, implorând îndurarea lui Dumnezeu, în contra sângiuirilor vrășmașilor! Mulți din ei vor fi exclamând cu îndreptățire cuvintele apostolului neamurilor: „Luptă bună m'am luptat“.

Ici, coala vedem copii sburdalnici, alergând în dreapta și în stânga, fără astâmpăr. Imboldul lor copilăresc, parecă e cuprins azi de un farmec mai sărbătorească ca de alte dăți. Inimile lor și-au deschis ușile nemângăiate înviorări și bucurii la privirea ouălor roșii, căpătate dela părinți și

rudenii, pentru a ciocni cu ele, cu preținii de aceeaș vârștră. Unde mai adăogăm bucuria copiilor ce li-o cauzează părinții, ori alți binefăcători prin dăruirea de haine ori alte cadouri?! Binefăcătorii lor — la atari prilejuri — sunt priviți de ei ca tot atâtea zei ai bunătății.

Mișcați până la extrem de asemenea plăceri, își petrec timpul în atmosfera inocenței lor de nevârștnici.

Iar feciorii veseli și plini de curaj discută pălcuri-pălcuri de despre evenimente succedate în timpul juniei lor. Cât farmec și însuflețire nu cauzează oamenilor sărbătorile Paștilor! Feciorii nu să mulțumesc numai cu jocul obicinuit ce'l aranjează cu ocazinnea acestor zile, ci își înfundă pistoalele, dând salve de bucurie, făcând să răsunе văzduchul. Deși un obicei cam barbar acesta, dar la asemenea sărbători își are însămnătatea sa nediscutabilă. Fetele își pregătesc costumele cu haine nouă ce li-le-a adus sărbătorile, pentru a alerga la jocul din sat. Câte inimi nu să întâlnească spunându-și dorurile la acest joc! Câte nădejdi nu să țimentează pentru viitorul a doi tineri, ce în priviri galeșe își sugestionează vrerile ce îi stăpănesc.

În tot locul mișcare, însuflețire și neastâmpăr. La aceste ocașuni rari și casa săracului e mai bine îngrijită, și masa lui e mai bine ajustată, pentrucă așa pretinde momentul zilei.

Numai bolnavul ce zace în pat, nu poate gusta din dulceața plăcerilor și desfătărilor ce ni-le procură sărbătorile sfintelor Paști. Oh! câtă durere simte un atare suferind, câte ofțări înăbușite nu isbucnesc din peptul îndurerat al omului bolnav, la atari prasnice mari!

Dar toate sunt supuse voinței Preainalte.

Înălța-vom inimile noastre cătră Atotputernicul, cerni-vom haina sufletului nostru cu duchul smereniei nefățărite, îndreptane-vom pașii noștri spre Acela dela care vine tot darul, toate binefacerile.

În leagănul iubirii creștinești să vărsăm lacrimi de pietate creștinească, pentru Acela, care mort a fost și a înviat. Salutul nostru creștinesc — în aceste momente de meditație sufletească — să confirmă prin cuvintele biblice:

Christos a înviat!

N. Hamsea-Ohimbășanul.

H R I S T O S ..

Hristos pe cruce!

*E cea mai sfântă clipă
Din cărțile scripturii,*

*Ce-mi strecură în minte
Puterea 'ncățaturii.*

*Îl văd murind pe cruce,
Cum moare Nemurirea...
Scânteia Lui cerească
Lăsat'a zugrăvirea
În slovele de astăzi
Și 'n slovele de mâne:
De El vor spune veșnic
Scripturile batrâne;
Căci fără El, în lume
Păcat n'ar fi nici lege;
Și n'ar fi cine taina
Credinței s'o deslege.*

Hristos pe cruce!

*Și stânge 'ntreaga noapte
Păcatelor moștene
Și n'are cin' să-i zvânte
Durerea lui din gene.*

*Sub crucea Lui o lume
Își fierbe 'n suflet ura,
Și-o lume-i osândește
Întreaga 'ncățătura.
Un suflet nu-i în lume
Sub cruce să se 'nchine!
Dar luna și schimbă fața
În roșu de rușine.*

*Inspăimântatu-mi suflet
Să zbate în țărână
Și-un dor de nemurire
Sub crucea Lui îl mână.
Hristos e cel mai mare
Ostaș al crucii sfinte.
Prin El trăiesc și vii
Și morți din morminte.
De nu murea pe cruce
Murea o lume 'ntreagă:
De dânsul mântuirea
Întregei lumi se leagă.*

*Simțesc, că am în mine
Din D-zeu o parte,
Ce nu ne lasă pradă
Pornirilor deșarte.*

Iunior.

LA PAȘTI.

E ziua cea mai sfântă în viața oricărui creștin adevărat, căci în ziua Paștilor ne-a deslegat Mântuitorul sufletul din glodul păcatelor.

În gând par'că-l văd pe cruce, răstignit, pare c'ar zice: «Tu omenime, grije de sufletul tău, căci scump preț am dat pentru sufletul tău. Acum ți-e liber sufletul, lasă păcatul, căci sunt fapte bune destule, cari te-așteaptă să le resădești în sufletul tău».

Intr'adevăr moartea lui Hristos și patimile Lui tare multe învățături ne dau. Mai cu seamă tineretul nostru trebuie să învețe mult, să citească multe din patimile Mântuitorului. Nu vreau să scriu predică, căci știm cu

toții, că sufletul ni-s'a mântuit prin moartea Mântuitorului, ci plec mai departe la urmările acestei mântuirii.

Cu sufletul curat, ni-e și mintea curată, sănătoasă. Iar dacă mintea ni-e sănătoasă, atunci ne vom gândi sănătos, bine, vom avea gânduri bune. Acest fapt e neîncunjurat de lipsă pentru aceia cari învață la școli și din cari au să se facă mai târziu conducătorii, sfătuitoarii, povățuitoarii neamului nostru obidit.

Cei cari au rămas la coarnele plugului nu mult se pot gândi afară de cercul minții lor, ci trebuie să nutrească țara și domni. Iar chemarea domnilor e, ca prin gândirile și răsgândirile lor să ușureze traiul celor rămași în brazdă. E ușor să fi domn și să nu lucrî nimic. Fie-care copil al Românimii să-și dea bine seama, că multe-i cere neamul. Și are drept neamul să pretindă dela „domni” săi sfaturi bune, legi binefăcătoare, căci — zău — mult a jertfit neamul românesc, până ce și-a făcut din opincării săi „domni”.

Dar prin această muncă a minții nu numai neamului nostru singur îi facem bine ci și omenimei întregi. Nu numai pentru noi ne-om aduna comori — și mai vârtos iubirea din partea neamului — ci omenimea va vedea, că Românii își știu înțelege chemarea, ce o are fie-care neam în viața lumii. Căci azi nu să cântărește după greutatea trupului, ori după bogăția banilor, ci mintea îi dă preț omului.

Iată dar, la ce ne învață moartea lui Hristos. Suflet liber, minte liberă, dar întovărășită de credință. Rodul muncii sufletului și a minții noastre să-l aducem jertfă pe altarul neamului și a omenimii întregi.

Asta-i învățătura nemuritoare ce-și are izvorul sub crucea Mântuitorului, învățatură sfințită cu picurii sângelui sfânt curs din ranele lui Hristos!

Iunior.

GOLGOTA.

*Să strânseră în număr mare
Fanaticul sobor într'una.
Iar ucenicul ia arvuna
Cu scopul de trădare.*

*Ostași și slugi, pornesc încet
Cu pași tremurători spre munte
Cu Iscarioteanu 'n frunte,
Sus, sus, spre Olivet!...*

*Cu lănci, cu felinare-anume
Sîlesc, ajung culmea de sus
Și dau cu ochii de Isus
Cum sta la rugăciune.*

*S'apropie 'ncet vânzătorul
La semnul dat prin sărutare:*

— „*Legați-l fără amânare,
Căci El e 'nvățătorul!*”

*Isus se dă prins și legat
Și prin sinistra 'ntunecime
Cohorta desfrânată vine
Și L. duc pân' la Pilat.*

*Și judecata să croește
Cum a hotărât, soborul
Striga cătră guvernatorul:
— „Ia-L, Ia-L și-L răstignește!”*

*Pilat nimic nu a aflat
Din pările ce s'au adus
Asupra blândului Isus,
Că El e vinovat.*

*Caiafa rău dela natură:
— „De ve-i sbooade pe tâlhariul
Nu mai ești prietin cu Cesariul
Și-ți faci cu Roma ură.*

*Pilat cu apă s'a spălat:
— „De sângele acesta sfânt
Ce îl vărsați voi pe pământ,
Eu sunt nevinovat.”*

*Iar slugile de Beduini
Infiacărăți rău de mânie
Impletesc cu lăcomie
Cunună de spini.*

*Ostășimea încrunțată
Biciuiesc fără cruțare,
Scuipă, bat fără 'ndurare,
Ființa sacrată.*

*Sentința aspră se aduce
De soborul jidovesc
Fiului Dumnezeuesc
Să moară pe cruce*

*Torturat, domnul Isus
Și scos afară din cetate
Purtând o cruce grea pe spate
Spre Golgota 'n sus.*

*Ajunși în vârful cel petros
Se văd înfipte trei cruci mari
Două la cei doi tâlhari
Și una lui Christos.*

*Norodul cel rău și 'npețrit
Membrele le 'nfig cu cuie
Nime nu poate să spue
Chinul cel cumplit.*

*Apoi colea de cătră seară
Soarele cu a lui rază
Nesuferind ca să vază
Deci să 'ntunecară.*

*Maica sfântă mereu plânge
Iar luna cea secundară
Văzând atâta ocară
Să prefacă 'n sânge.*

*Pământul s'a cutremurat
Iar sinagoga cea vestită
Și de Solomon zidită
In două s'a crepat.*

*Sângele se face lac
Și Isus cu glas ferbinte
Zice: „Iartă-le părinte
Că nu știu ce fac!”*

*Momentul cel mai dureros
După atâta suferință*

*Dela acei făr' de credință
Și își pleacă capul jos.*

*Iar după rânduiala firii
In dureri cumplite foarte
Își pleacă capul spre moarte
Domnul nemuririi.*

*Iar voi cari strecurați țintariul,
Voi cari înghițiți cămila,
Și voi cari nu cunoașteți mila
Profanând altariul.*

*Voi care l'ați chinuit
La ziua cea de judecată
O să cunoașteți voi îndată
Pe cine-ați răstignit.*

Agnita 2 Aprilie 1911.

Emanoil Corfariu.

Săptămâna Mare

— Schiță —

De: I. Manițiu-Popa inv

Ieri și azi și de 2 săptămâni întregi nu l'a mai putut scoate nimenea din cărciumă pe Petruț al Nani.

Inzadar a venit nevasta sa după el, inzadar a venit ficioarii și ginerii lui — căci nu voia să asculte de nici unul. Părea că i-să făcuse de cap.

Nici masă — nici casă, nici copii — nimic, nimic nu'i mai trebuia. Părea că'i zace ceva pe inimă. Părea că'l muștră ceva din lăuntru — și părea că nu adă alinare nicăiri — iar numai și numai în cărciumă — numai în beție — în fumul de tabac și aerul stricat, puturos și nesănătos al ei — unde bea, iuma și răceala din când în când. Apoi își răsima capul pe mâni — privea înainte pierdut și murmură: „de ce-a mințit că mă iubește, n'am ce'i face” — și murmurul acesta și-l încheia cu un muget întundat.

Era numai de 20 de ani, Petruț când s'a îndrăgît în Lina, fata lui Cicoare din Vale, o șârpoaică de fată, care își fura mințile cu ochii ei negri strălucitori. Un an întreg a ținut dragostea lor, curată ca tămăia — până când Petruț a fost dus la miliție pe 2 ani de zile — lăsând pe Lina în grija iubirilor. Din cătănie îi scriea des, ba pe Paști s'a cerut concediu și iacă-l Lina sara în săptămâna mare a ajuns acasă. Singurul dor i-a fost a vedea pe Lina. S'a curățit frumos și a plecat fluierând cătră Lina.

Când dă să între în curte aude șopârcașuri. Apropiindu-să mai tare — îl simte cănele, care începe să latre. — Atunci Lina sare la poartă — iar pe sub strășina șuri de pae — Petruț vede o umbră care să strecoară turiș peste grădină, pierzându-să în noapte.

Când Lina deschide poarta, rămâne înmurmurită, stând față cu Petruț cu acela pe care ea nici nu l'a așteptat. Petruț să face că nu știe nimic, o strânge la pieptu'i, ea și mai înainte, o sărută tot cu așa drag, întră în casă, fără a să arăta cât de puțin simțitor. Părinții Linei îl primesc cu cea mai mare pretenie, îl cinstesc, și i cep poveștile. Pătruț povestea, povestea nepăsător, uitându-să pe sub coada ochiului la Lina, carea sta gânditoare și tot suspina, iar dacă o întreba ceva, ea răspundea incurcată și fricoasă. Presiunea lui Petruț sa întărit prin acesta și mai mult, a văzut că nu e lucru curat și s'a pus de gând să pândească ca să afle ce să întâmplă pe la Lina. Când și sara bună a plecat acasă nemai

unui seminar corespunzător zilelor noastre. Oferte frumoase s'au trimis deja drept răspuns la căldurosul apel după ce Insuș P. S. S. a pus piatra din capul unghiului printr-o sumă de 5000 cor. E o frumoasă dovadă acest apel despre felul cum P. S. S. înțelege conducerea și păstoria eparchiei care de curând i-s'a încredințat.

— **Cele mai nouă dăruiri ale marelui binefăcător Stroiescu** sunt următoarele: Pentru bisericile din Coașd, Sartăș Vâlcelele rele, Suplac, Făurești, Berghia, Cristiș Cheia-Râmetului, Mușin, Agrișteu, Bighigi, Cincșor, Șercăița, Sâmbăta de sus, Fornadia, Topârcea, și Cerbia, câte 200 cor. Șarpatoc, 500 coroane; iar pentru școalele din: Cornățel, Hărăstăș, Berghin, Nadășul săsesc, Iescu, Poiana Sohodolului, și Hoghilac câte 500 coroane. La oltă au primit 19 biserici și 7 școale suma de 7600 coroane.

Iar Asociațiunii ia dăruit 60'000 (șasezeci mii) cor. pentru scopurile sale culturale. De unde s'a dat Dumnezeu să îplinească.

— **Director al Teatrului Național** din București a fost numit de către noul guvern conservator, d-l I. C. Bacalbașa, redactorul șef al ziarului «Seara».

— **Nou avocat.** Dl Dr. Costache Moldovan, fiu al țarei Oltului (Ohaba), Mercuri în 12 Aprilie n. a. c. a depus cu succes examenul de avocat în Budapesta. Felicitările noastre!

— **Cum sunt înșelați oamenii.** În comitatul Neutra (partea de apus a Ungariei) au fost prinși doi notari cercuali, că pun pe oameni dări mai mari, decât cere legea. La administrația financiară (ștaieramt adohivatal) plăteau numai cât se cuvenea, iar restul îl puneau în puga lor. În modul acesta au jefuit pe bieții oameni cu mii de coroane. În sfârșit s'au descoperit înșelăciunile lor și ei au fost suspendați (dați afară din slujbă) și dați în judecată.

Oamenii păgubiți își vor căpăta înapoi banii plătiți mai mult, cari vor trebui să-i dea primarii. Căci după lege, primarul e întâi răspunzător pentru ceea-ce se întâmplă la comună.

— **Avis.** Stimat public românesc din țara Oltului! Cu deosebită plăcere aducem la cunoștința On. public românesc din țara Oltului, că din 15 Aprilie n. a. c. s'a deschis în Făgăraș o librărie românească lângă farmacia Herman, sub firma „Jeronim Preda” asortată cu cărți de tot felul românești, ornate bisericesti, potire, icoane, etc.

Mândri că avem și noi librăria noastră, să ne manifestăm această mândrie sprijinind o întreprindere, ce mult bine poate să împrăstie în toate straturile neamului nostru din aceste părți. Intelectualii satelor de câte lucruri nu au trebuință, pe cari acum le pot procura dela și prin Domnul Jeronim Preda. Sus inimile!

— **Accident nenorocit.** În Indian Harbor. Ind. America de nord în ziua de 20. Decembrie a. t. în urma unui accident întâmplat pe linia ferată-Locsore — a căzut jertfă călcat de un tren accelerat fostul membru al Soc. de ajutorare „Transilvania”.

— Ioan Sârbu, originar din comuna Porcești com. Sibiului.

Inmormântarea decedatului a avut loc în 25. Dec. a. t. cu deplină solemnitate și asistată de toți membrii Soc. — Transilvania în urma nenorocirii ce a încercat fa-

milia decedatului. „Uniunea” Soc. rom. de ajutorare al cărui membru a fost a decis ajutorarea familiei răposatului cu suma de 250 dol. din care subtrăgându-s'a spesele de înmormântare în suma de 114 restul beneficiului de 136 adică 462'02 coroane s'a trimis conform dispozițiilor lăsate de decedatul soției dânsului D-nei Ioana Sârbu, în Porcești, com. Sibiului.

Pe lângă acest mic ajutor trimis din partea „Uniunii” Soc. Română din America de D-zeu soției și familiei decedatului tăria și puterea sufletească a suporta lovitura grea a sorții de care a fost încercată. În numele „Uniunii” Soc. române din America, *Aldeu Căndea prez. gen.*

— **Impământinirea semințelor de iarbă în Ungaria.** Atragem atențiunea tuturor economilor noștri cari voesc a se ocupa cu cultivarea sămânței de ierburi, să se adreseze în cauza aceasta către firma: priv. c. și r. a lui Mauthner Ödön, comerciant de semințe în Budapesta. Firma Mauthner recunoscută ca producătoare de semințe de ierburi, care pe terenul economic, a dezvoltat multă activitate cu plăcere stă la dispoziție, cu povețele sale vechi și practice, celor interesați. Firma trimite la cerere, și un specialist pe spesele sale proprii fără a plăti ceva care dă îndrumările de lipsă.

Dacă luăm în considerare, importul de semințe în țara noastră, în anul trecut s'a importat în valoare de 2 $\frac{1}{2}$ —3 milioane coroane.

Așa firma Mauthner, la tot cazut cu mare plăcere va lua la cunoștință mișcarea aceasta în cercul economilor.

— **Avere într'un sicru.** Cei cari își ghiftuesc jignițele aici pe pământ nu se vor fi gândit nici odată să-și care avutul după moarte pe cealaltă lume. O femeie ce a murit în Nev-York mai acum doi ani s'a gândit și la asta și când după îngropare au tăbărât moștenitorii ca niște lăcuste, cu toate că moarta trecea de bogată, nu au găsit pe urma ei nici cât să orbești un șoarece. Au căutat și-au întors toată casa de-a valma, dar n'au găsit nimic. S'au pus și cu voia autorităților au desgropat-o și scotocind printre hainele moartei au dat peste un libel de depunere despre zece mii de dolari.

Banii au fost predați unui notar public și mai în zilele trecute au fost predați moștenitorilor hrăpareți de-a căror lăcomie biata femeie nici după moarte n'a putut să se apere.

— **Necrolog.** Subscriși cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și pretinilor, că mult iubitul nostru soț, tată și moș *David Ivan* proprietar în comuna Racovița, după scurte și grele suferințe, în al 62-lea an al etății și al 34-lea an al preafericitei sale căsătorii, împărțit cu sfințele Taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Marți în 18 Aprilie 1911 st. n. la 10 $\frac{1}{2}$ oare seara. Rămășițele scumpului defunct se vor așeza spre vecinica odihnă Joi în 20 Aprilie la oarele 3 p. m. în cimiterul gr-cat. din Racovița. Racovița, la 19 Aprilie 1911. Odihnește în pace suflet blând, care ne-ai mângăiat pe toți! Ana Ivan n. Milie ca soție. Mărioara ca fică cu soțul ei Valeriu Sasbebeși notar în Perșani, ca ginere. Maria și Ioan ca nepoată și nepot. George Ivan ca fiu cu soția sa Ana n. Ciungu ca noră.

Ana, Emilia ca fice, David și Valeriu ca fii Valeriu și Marioara ca nepot și nepoată.

— **Pentru timpul holerii.** Din știrile, ce leam dat și până acum, cetitori noștri au putut să vadă, că primejdia holerii nu e trecută de la noi. Cine știe, ce ne va aduce primăvara, dar mai ales vara! Fiind că paza bună ferește primejdea rea, ministrul de interne a tipărit un fel de învățături în toate limbile patriei, așadară și românește, trimitându-le la toate primăriile. Prin aceste învățături, se arată, cum să ne purtăm și cum să trăim, pentru ca oaspele nepoftit să nu ne viziteze. Ministrul așteaptă mai ales dela preoți și învățători să lumineze pe oameni.

— **Petreceri.** Tinerimea română din Șercaia și jur, are onoare a vă invita la producțiunea teatrală împreună cu dans Marți, în 25 Aprilie n. 1911 (a treia zi de Paști) în saleta cea mare a casei comunale din Șercaia. Inceputulla 8 oare seara: Prețul de intrare: locul I: cor. 2.—, locul II: cor. 1'60 fil., loc de stat cor. 1.—. Venitul curat este destinat pentru scop filantropic. Eventualele solviri peste taxa de intrare se primesc cu mulțămă și se vor publica. Adresa casarului: Valer Ghircolaș, —Sárkány. Damele sunt rugate a se prezenta în costum național.

Program: 1. Solo de violină, esec. de d-l Dr. I. Cl. Juga. 2. Declamațiune serioasă de d-l Alexandru Boboia. 3. Declamațiune comică de d-l Dr. I. Cl. Juga. 4. Teatru: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte, de A. Kotzebuie. După producțiune urmează dans.

Petrecere. Corpul didactic din Beclan are onoare a vă invita la producțiunea împreună cu cântări și declamări ce o va aranja cu elevii școlii Marți, în 12 (25) Aprilie 1911, (a treia zi de Paști) în localul școlii din loc, Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: locul I. 1. cor., locul II. 80 fil. locul III. 50 fil, Venitul curat este destinat pentru biblioteca școlară. Oferte marimonioase să primesc cu mulțămă și să vor cuita pe cale publică Comitetul aranjator

Program: . Cuvânt din deschidere, de dir. școlar N. Clonța. 2. Chistos a înviat cor. Cântarea școlarilor, cor. 3. Despre Iene trialog de M. Drăgan. 4. Carul cu boi, cor. 5. Nărodul și negustorul, dialog de A. Pan. 6. Dragi copii, cor. Sunt fecior sdravăn cor. 7. Despre beție, trialog de M. Drăgan. 8. Calul țiganului, poezie de A. Pan. 9. Vino lele, cor. După producțiune urmează joc.

Petrecere. Despărțământul „Zernești” al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român Vă invită la *Convenirea socială* care o va aranja Marți a treia zi de Paști 12 (25) Aprilie 1911 în salale hotelului din Zernești. Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană locul I 3 cor., locul II 2 cor., locul III 1'50 cor., loc de stat și galerie 1 cor. Oferte benevole și suprasolviri se primesc cu mulțămă. Toate solvirile se vor cuita publice. Comitetul despărțământului.

Program: 1. I. Vidu: Cor bărbătesc. 2. Dr. Horia Petra-Petrescu: Lectură din lucrările sale proprii. 3. D-șoara Marioara P. Dima: Sinding «Frühlingsrauschen». Brediceanu: Preludiu și Hora. 4. T. Popovici: Ști mândro, cor bărb., I. Vidu: Plângerea unei floricele, cor bărb. 5. D-ra Ecaterina Pitiș: Lectură din poeziile sale proprii. 6. G. Dima: Cor bărbătesc. Kiriace: Morariul,

cor bărb. 7. Teatru. Nevasta lui Cerceluș, farsă într'un act de P. Locusteanu. Dans.

Petrecere. Tinerimea română din Părău Vă invită la producțiunea musicală-teatrală ce o va aranja la 17/30 Aprilie (Dumineca Tomii) a. c. în localul școli din loc. Inceputul la 7^{1/2} oare seara. Prețul de intrare: Locul I de persoană 1 cor., locul II 60 fil. Venitul curat este destinat în favo- rul bisericeii din loc. Suprasolvirile să primesc cu mulțămintă și se vor cuita ziaristi- ce. NB. De mâncări și beuturi să îngrijeș- te. Comitetul aranjator. 1. Christos a inviat, după liturgia lui D. Cunțan. 2. Talpa ia- dului, com. în 2 acte de N. Rădulescu Ni- ger. 3. a). Pe al nostru steag, de T. Popo- vici, b). Moartea vitează, melodie veche arm. pe 2 voci. 4. Baladă, de G. Coșbuc, decla- mată de **. 5. Dor de sat, arm. pe 2 voci de Gh. A. Dinicu. 6. Mătușa surdă, dialog comic de M. Drăgan. 7. Țiganul cătană, comedie într'un act de Em. Suciuc. 8. Sună buciul, arm. pe 3 voci de **. După producțiune dans.

Scrisoare dela sate

Onorată Redacțiune!

Nu cred se fie sat sau oraș în cari Românii, aranjând producțiuni teatrale să nu fie luat în program și vre-o lucrare comică de ale lui Emanuil Suciuc inv.

E iubit acest scriitor de colegii săi în- vațatori și de bărbați frunțași ai neamului nostru, dar e iubit mai ales de grosul popo- rului dela sate, care are mare plăcere și distracție ascultând predându-se aceste lu- cruri comice.

Mi-am procurat și eu cea mai nouă lu- crare a lui Suciuc: „Nunta Țiganului“ com- edie originală într'un act, prețul 60 fil. care se află de vânzare la toate librăriile noastre.

Nu o laud, las numai se urmeze rân- durile mai de jos: Ajungând unele din esem- plare din broșura „Nunta Țiganului“ în mâinile studenților dela școlile superioare comerciale din M. Oșorhei au cetit-o și unui profesor căruia i-au făcut mare plăcere și haz.

Acum însă Suciuc primește o rugare dela un jurnalist de acolo ca să-i dea voie a o traduce și în limba magyară.

Mai are lipsă oare de laude?

Recomand cu toată căldura această lucrare a lui Suciuc, domnilor colegi învățatori pre- cum și stimaților cetitori ai acestui prețuit ziar. Să'i sprijinim pe acest scriitor tinăr și iubit nu numai de ai noștri ci și de streini.

Cu deosebită stimă, I. Mălâncrăvean
inv. gr. or. rom.

A apărut:

Țiganul la popit

Piesă teatrală în 3 acte, scrisă în versuri de Emanoil Corfariu.

Prețul 50 fileri.

Țiganul la peșit

Comedie populară într'un act scrisă în versuri de Emanoil Corfariu.

Prețul 16 fileri.

A XX-a expoziție de vite

aranjată de

„Reuniunea română de agricultură din comi-
tatul Sibiiu.

I. PROGRAMUL

expoziției de vite, ce se va ține Marți, la
12/25 Aprilie 1911 (a 3-ia zi de sf. Paști) în
comuna Săcel

1. Cu scop de a înainta economia de vite, «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu», va aranja la 12/15 Aprilie 1911 în comuna Săcel o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua aminti-
tă, începând dela 10 oare înainte de amiază și până la 1 oară după amiază, când va urma premiarea

Expoziția se va ține pe livadia din capătul comunei (spre Sibiu).

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele: Săcel, Mag, Orlat, Cacova, Gurarâului, Sibiel, Aciliu Tilișca, Galiș și Topârcea.

Pentru vitele aduse afară de Săcel se cer pașapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească că au ținut înșiși vitele timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel
mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

4. primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va pu- blica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fiecare vită, respective grupă de oi, se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând număr curent, etatea vitei și numele proprie- tarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grijile de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui 50 de premii în su-
mă de 300 cor., dăruite de comisiunea eco-
nomică a comitatului Sibiiu, și anume se
vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rassa indigenă și străină)

a) tauri de 3—5 ani: 3 premii de câte 10 coroane;

b) vaci de 3—8 ani: 2 premii de câte 10 cor., 3 premii de câte 8 cor., 2 premii de câte 6 cor. și 3 premii de câte 5 cor.;

c) junice și tăurenci de 1—3 ani: 2 premii de câte 10 cor., 3 premii de câte 4 cor., și 4 premii de câte 5 cor.;

d) vițele de $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 8 cor., 6 premii de câte 5 cor. și 6 premii de câte 2 cor.

Grupa II Oii de prăsilă.

a) berbeci dela 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor., și 2 premii de câte 5 cor.;

b) noatini din 1909: 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 4 cor.,

c) noatine din 1909 1 p emiu de 5 cor. 2 premii de câte 4 cor., și 1 premiu de 3 cor.;

d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. și 2 premii de câte 5 cor.

II. PREMIAREA

1. În scopul premierii, comitetul cen-
tral al Reuniunii agricole a ales juriul con-
sistător din d-nii: Pantoleon Lucața, Pe-
tru Dragits, primpretor în Săliște, ca repre-
zentant al comisiei economice din comitat.;
I. Chirca din Săliște; A. Cosciuc, R. Simu,
Vic. Tordășia u, Dr. I. Stroia, Dr. Ilie Iancu,
Dr. V. Stan, Dr. Lucian Borgia, R. Perian,
O. Stefla, Andreiu Teodor și Nicolae I sif,
toți din Sibiiu; Dr. Ioan Lupaș, protopre-
s-biter și H. Hențu, ambii din Săliște; Ioan
Popescu, din Sibiel; Irimie Macrea, primar
Ioan Dancu, proprietar, V. Pop, notar cerc.
A. Flucș, paroh, toți din Săcel; A. Vlad
par., St. Sas, primar, din Mag; I. Agârbician,
par., Ioan Stoia, inv., din Orlat; Ioan Hanzu,

par., N. Tămaș, notar, din Cacova; I Manta,
par., A. Decei, not, din Gurarâului; V. Po-
poviciu, par., A. Hațiegan, not., din Sibiel;
N. Boieriu, par., I. Pop, notar, din Aciliu;
P. Juga, par., I. Iosof, par., V. Milea, not.
din Tilișca; I. Iosof, par., I. Bătucă, not., din
Galiș; I. Suciuc, Ioan Manuil, not., din
Topârcea.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea
ca juror, când este vorba de vitele proprii
sau de-ale rudeniilor mai deaproape.

2) Jurul ia în primire lista generală a
a vitelor expuse, examinează pe rând și cu
deosebită luare aminte fiecare vită și apoi
se consultă asupra premierii, îngrijindu-se
ca publicul și exponenții să nu înrăurească
câtuș mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării
vitelor, membrii juriului se consultă din nou
și se pronunță, dovedind îndreptățirea pro-
punerilor și apoi hotărând cu majoritate
absolută de voturi.

Prezidentul votează întotdeauna. La
caz de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premieri se votează
deosebit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o
listă separată, care, odată stabilită, se sub-
scrie de prezident și secretar, precum și
de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se
face în mod sărbătoresc, ținându-se mai
întâi o vorbire în prezența juriului și comi-
tetului aranjator, a exponenților și publicu-
lui întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primi-
rea banilor prin subscrierea numelui în ru-
brica: «Adevăresc primirea în regulă a
premiului.»

7. Secretariul juriului se înserează
a compune un raport special asupra expo-
ziției și premiilor. Raportul, scris de
prezidentul și secretariul juriului, se păstrează
în arhiva Reuniunii.

III Dispozițiunile de premiare.

A. În general:

1. Scopul expoziției este mai ales a
urni și încurajia adevărata propășire în
economia vitelor. Drept aceea, în privire se
va lua nu atât intențiunea vădită de a stră-
luci cu vite de paradă, ci mai cu seamă
buna chibzuire în alegerea vitelor de pră-
silă, hârnicia și inteligența dovedită în rea-
lizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele altcum defectuase
încâtva, se pot premia în rând cu vitele
oarecum desăvârșite. Intervenind împrejură-
rile de mai sus, chiar și întâietate se va da
vitelor de a dona mână. Dară nici măcar
în totala lipsă de alte mai bune, nu este
iertat a premia vite hotărât rele sau având
scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprin-
de îndestule vite vrednice de premiat, pre-
miile ce ar prisosi se pot destina pentru o
altă grupă. Premiile, cari din una sau altă
cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază Re-
uniunii

4. Aceia, cari au prăsit ei înșiși vitele
vor avea întâietate față cu aceia, cari au ex-
pus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a
ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ de an cel
puțin.

5. Acelaș exponent nu poate dobândi
decât un singur premiu în aceeaș grupă. Față
cu cel premiat în cutare grupă, concurenții
din altă grupă au întâietate, presupunând,
că vitele lor sunt deopotrivă.

B. În special:

I. Bovine (vițele, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră
mai ales bovinele, cari intrunesc în mare
măsură însușirile vitelor mari, puternice,
frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune
de prăsilă și de îngrașat.

Față cu vitele corcite se va da întâe-
tate vitelor de rassă curată.

2. Între scăderile, cari nu îngăduie
premierea se numără: trup bolnăvicios,
murdar, cum și scăderi care supără vede-

rea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urâte, etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și foale șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gros, înzestrat cu păr scurt și moale și având 4 țite moi deopotrivă de mari, piele molatică, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, cobză lătăreață, piele mișcăcioasă, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioarele cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, unghii sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. Întăietate se cuvine mai întâi oilor mari, cărnose, lăptoase și bogate în lână fimoasă și subțire, moale și lungă. Deasemenea se cuvine întăietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigăie și stogoșe se preferă rasei bărsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”, ținută la 27 Martie n. 1911.

Pant. *Lucuța*
prezident.

Vic. *Tordăsiann*
secretar.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Vița Delaware!

Cea mai nobilă specie care poartă numele de Nagy Gábor.

În ținuturile noastre este cunoscută deja de 20 ani și dă vin mult, dulce și tare. Nu este lipsă să fie altoită, nice stropită, căci nici filocsera nici altă boală de vie nu-i poate strica.

Vițe frumoase și netede, până când mai sunt încă de-a gata, de clasa I. 1000 buc. 35 cor. de clasa II. 1000 buc. 20 cor.

Ca să prindă rădăcini vițele cele netede li să îndrumări și primesc comande dacă li să trimite 10% arvună

Fisher és Wolner
BIHARDIÓSZEG.

Nu mai sunt dureri de stomac!

Medicamentul de casă patentat **iarba amară a cocoșului** după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vărsarea, nervositatea de stomac, diarea și orice durere de stomac. x x x

Prețul unei sticle mici 80 fil.

x x O sticlă mare 2 cor. x x

Trimite în provincie 6 sticle mici sau 3 sticle mari cu rambursă deșositarul:

Szentgályi Dániel, farm., Gödöllő

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patentă: „elix fumar. off”

In Editura tipografiei din Cohalm

a eșit acum de sub tipar o broșură cu titlul

„Resplata virtuții și pedeapsa crimei”

Această istorioară, tractând un subiect bine ales, **CUPRINDE O MULȚIME DE ÎNVĂȚĂTURI MORALE**, cari prin felul cum sunt predate, ușor de înțeles și pătrunzătoare, sunt de un mare folos pentru tinerimea noastră, contribuind prin exemple bine ilustrate și acomodată facultății de perceptibilitate a tinerilor vlăstări; **la dezvoltarea de caractere adevărat morale**. Este o necesitate de a cultiva tinerimea prin toate mijloacele posibile, dar mai ales prin cetirea de istorioare atrăgătoare și interesante prin subiectele lor, este un mijloc prin care ne putem aștepta la un rezultat sigur în direcția **educației tinere**.

Potrivită pentru premiarea elevilor.

O mie de exemplare sunt deja vândute,

Prețul unui exemplar

numai **70 bani**
legat **1 cor.**

deci grăbiți-vă tinerilor de a o comanda.

Din a doua mie, dela fie-care exemplar se va da 5% la „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, 5% se va da pentru Societatea fondului de teatru și 10% se va da pentru „Fondul reuniunii meseriașilor români din Făgăraș”.

Convins fiind că onor. Public va ști apreția chestia răspândirii de lecturi folositoare pentru poporul nostru, îmi permit a Vă ruga, ca să binevoiti a aduce la cunoștința preoților și învățătorilor, aparția acestei broșuri indemnându-i a-și procura cât mai multe exemplare spre a-le distribui pentru tinerime.

cu stimă:

EMANOIL BOBANCU,
propr. de tipografie.

Esceleste și naturale

Vinuri de pe Târnava

Vin de masă, pro litră . . . . . Cor. —48
Vinuri diferite, pro litră . . . . . —56
Vin roșu de deșert (dulce) pro litră . . . . . —70
să află la

HEINRICH RIEGER mare prăvălie de vinuri,

în Sibiu, Strada Gușteriții Nr. 7.

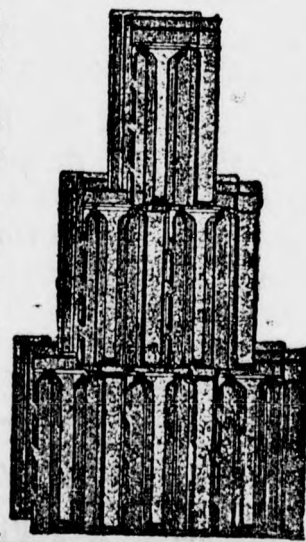
Țiglele

Fraților Schmidt

franțese, (Falz dublu) fabricate în Brașov, să află de vânzare cu prețuri ieftine, în mic și mare în magazinul făcut la gara din Făgăraș.

Cancelaria fabricii:

Făgăraș, piața mare nr. 25.
casele dlui dr. Ioan Șenehea, unde să primesc și comandele.

MOBILE de CASA

din fer și de lemn pentru aranjarea odăilor de salon și de dormit. să află de vânzare cu prețuri ieftine la firma:

FRAȚII LICHT, în Făgăraș.

Pentru sărbătorile Paștilor

recomand bine recunoscutele, escelestele și de mai multe ori premiatele

LIQUERURI

de diferite Sorte și pe lângă cele mai ieftine prețuri

HEINRICH RIEGER

Fabrică de cele mai fine liqueruri în Sibiu, Str. Gușteriții Nr. 7.

Trimiteți băieți la cursul
practic de altoit!

„MUGURUL”

însoțire economică-comercială,
ELISABETOPGLE (Erzsébetváros) Kisküküllóme.

!!! Altoi de viie !!!

Calitate distinsă
pe lângă prețurile cele mai
moderate, soiuri de VIN
și de masă, VIȚĂ ameri-
cană cu și fără rădăcini,
OCHIURI de altoit, viță
europeană cu rădăcină.

Să afla de vânzare
la

Insoțirea econ.-comercială
„MUGURUL”

ELISABETOPGLE (Erzsébetváros) Kisküküllő
vármegye.

Material disponibil în altoi peste

doi (2) milioane.

Școalele de altoi nu fost atacate de prenosporă.

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pre credit cele mai ușoare condiții
plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește elevi gratis pentru învățarea
altoitului și manipularea școalei de altoi.

!!! Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid !!!

!!! Replantațivă vile cu altoi dela firma română !!!

Români! Trimiteți băieți la
cursul practic de altoit !!!

Pratii GINGOLD, Brasov

Strada Hirscher Nr. 4.

Recomandă On. public bine asortata și marea
Prăvălie de coloniale, fructe sudice,
zarzavaturi, poame și struguri.

Fabrică de Conserve de pește.

Pește proaspăt. DEPOU de pește sărat,
în engros și en detail.

Cu prețurile cele mai ieftine.

Comandele primite se efectuează prompt cu
poșta și cu gara, zilnic.

NB. Prețuri curente la cerere să trimit gratis.

Spre binevoitoarea luarea aminte celor ce se căsătoresc!

INELE de logodnă precum și DARURI de NUNTĂ
cari și în RATE să pot plăti.

Izvorul cel mai potrivit de cumpărări!

Cele mai frumoase oroloage de: ZENITH și OMEGA
de aur, argint și de oțal. -- OROLOAGE de Schaffhau-
sen, de aur și argint provăzute cu atestate.

Mare asortiment în obiecte de Aur, argint și
Argint de China. -- Orolage de deșteptat, și tot-
felul de pendule. -- Gramofoane cu cele aparțină-
toare plate de cântece luate mai noi.

Să afla de vânzare cu prețuri ieftine la

Rosenbaum József giuvarlier și ciasornicar
Făgăraș, piața mare nr. 17.

Prima mașină cu abur pentru curățirea și
desinficierea penelor și fulgilor.

Ved. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor nr. 18.

P. T. Public!

Penele de gâscă și fulgi cari prin sudori,
prav și miros a suferit putregiune, sau s'a stricat în
mod vedit, **trebuie curățite și desinfectate și adu-
se în stare folositoare**, iar eu la dorința mai multora
clienți și la provocarea direct a dlui fisician suprem al
comitat. nostr, am instalat o **mașină cu abur** pentru
curățirea și desinfectarea penelor și fulgilor
în încaperile localului meu.

Penele de pat vor fi curățite și desinfectate cu
otul prin abur în prezența clientelei mele.

Păreră medicală.

Pe baza atenției a apli-
cării mașinei de curățit și
spălat a penelor de pat și
fulgi, prin aceasta adevre-
resc, că prin manipularea
mașinei cu abur a curăți-
tului penelor de pat, con-
trage toate materiile rele
dissolvate în apă, și să ni-
micesc toți microbi și des-
infectiază germenii strică-
cioși Recunosc, că spăla-
tul penelor de pat este
cel mai important lucru, care până acum părțile aceste au fost
neglijate, dar aplicare aceasta o află și o țin de lipsă, ca: pe-
nele proaspete, precum și penele de pat a oamenilor sănătoși
folosite mai mult timp. trebuie curățite cu mașina cu abur.
Făgăraș, în 11 Septembrie 1910.

Dr. LESSMANN HENRICH.
medic fisician suprem.

Insinuările anterioare sunt de dorit, pentru cură-
țirea penelor pro chilo 80 fill. — La comande mai
mari reducere, după cantitate.

Rog On. public a-mi da binevoitorul sprijin ca
și până acum și mă voi sili ca cu instalațiunea nouă
să fie de deplin mulțumit, sum

cu toată stima
JULIA ENGEL.

DESCHIDERE de LIBRĂRIE.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că în
15 Aprilie st. nou a. c. am deschis o LIBRĂRIE
în Făgăraș, în casele domnului farmacist, Hermann sub
firma înregistrată:

LIBRĂRIA JER. PREDA

Librăria e asortată cu tot felul de cărți bisericești,
didactice, literare, economice și populare, cu or-
nate, potire, icoane, tablouri, feșnice, lumini de
ceară curată, cruci de mână pictate, precum și toate
tipăriturile și requisitele bisericești, școlare și co-
mune. — La dorință procur, cu prețuri originale ori și
cărți streine sau de specialitate, precum și **compoziții musi-
cale, sau ori și ce alte articole.**

Recomandându-mă binevoitoriului Dv. sprijin, vă asigur de
un serviciu prompt, conștientos, cu

deosebit respect
JERONIM PREDA,
librar.

A apărut în editura tipografiei noastre hazlia comedie

ȚIGANUL LA PEȚIT

scrisă în versuri de E. Corfariu. — Prețul 16 bani